

Dobrinin in Rogers lehtata Srednji vzhod

Združene države hočejo vedeti, kak namen imajo sovjetske čete v Egiptu.

WASHINGTON, D.C. — Položaj na Srednjem vzhodu se zapleta in napetost tam narašča. Izraelska letala iz dneva v dan po ure in ure načrtno bombardirajo področje na egiptski strani Sueskega prekopa, da bi onemogočili postavitve protiletalskih raket SAM-2 in SAM-3, ki bi zaprle izraelskim letalom poletne nad to področje, kakor hitro bi jih Egiptu uspelo postaviti vzdolž prekopa v oddaljenosti manj kot 20 milj.

Po britanskih poročilih je število sovjetskih vojakov v Egiptu že blizu 20.000 in oni so v glavnem odgovorni za obrambo osrednjega dela Egipta pred letalskimi napadi. Sovjetski letalci in sovjetska moštva imajo v svojih rokah nekatera od letališč, druga pa so pod trdnim njihovim nadzorom. Sovjeti so postavili in oskrbujejo ter upravljajo oporišča protiletalskih raket SAM-3 in delno tudi SAM-2. Sovjetske pehotne in nekaj oklopnih enot čuvajo ta oporišča pred napadom izraelskih komandosov.

Nihče ne ve, kako daleč mislijo Sovjeti iti v svojih vojaških načrtih v Egiptu. Govore le o obrambi, toda ne povedo, do kam ta obramba seže. Izrael je odločen, da te obrambe ne bo odločil v neposredno bližino Sueskega prekopa, kaj šele preko tega na Sinaj. To vprašanje je stavil zadnji tork državni tajnik W. P. Rogers sovjetskemu poslaniku A. Dobrininu. Kaj mu Dobrinin povedal, o tem sta oboje odgovor ni zadovoljil in Dobrinin je napovedal, da se bo v prihodnjem tednu znova oglašil v državnem tajništvu in da se bo o Srednjem vzhodu razgovarjal o državnim podtajnikom J. Sissom.

Med tem sta sen. Hugh Schott, vodnik republikanske manjšine, ter sen. Valter F. Mondale, demokrat iz Minnesote, predložila v Senatu resolucijo, ki poziva predsednika Nixona, naj "pozove Sovjetsko zvezo, da umakne vse svoje osebe iz Egipta".

Nezgoda Apollo 13 zakrivila zanikrnost?

HOUSTON, Tex. — Komisija, ki je preiskovala nezgodo Apollo 13, je dognala, da jo je zakrivila pravzaprav zanikrnost. V strukturi Apolla je bilo treba zvariti dve, termostatični stikali. Zato je bil potreben tekoči kisik, ki bi ga bilo treba vzeti iz obratne zaloge.

Tehniki so vzeli kisik kar iz tanka, ki se je nahajal na Apolu in bil rezerviran za rabo tekom poleta. Apollo je torej odletel s pomankljivo zalogo tekočega kisika, kar je končno prisililo Apollo 13, da se je predčasno vrnil na Zemljo.

Delno oblačno in hladno. Najvišja temperatura okoli 65.

Novi grobovi

Mary J. Ruder
Včeraj je umrla v Holy Family Home 51 let stara Mary J. Ruder s 15416 Parkgrove Ave., roj. Macks v Bentleyville, Pa., vodva po l. 1947 umrlem možu Lewisu, mati Mrs. Karl Glaser, stara mati Shirley Ann, sestra Joan Ferrick, pok. Ann Marie Durbin, Andrewa in Johna Macks. Bolna je bila le kratak čas, preje je bila zaposlena kot nadzornica pri T.R.W. Co. Bila je članica HBZ št. 14. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 8.45, v cerkev sv. Jeroma ob 9.30, nato na Kalvarijo. Družina priporoča darove za Holy Family Home namesto cvetja.

Peter Bukovec
V sredo popoldne je doma umrl Peter Bukovec s 1095 E. 72 St., star 80 let, rojen v Jugoslaviji, od koder je prišel pred 60 leti. Njegova žena Dorothy je umrla letos v januarju. Tukaj zapuščta sinove Petra, Josepha, Vincenta, Louisa, Williama, Franka in Rudyja, hčere Mario Krause, Anno Gonser, Helen Hody in Bertho Brahm, vnuke in pravnuke, sestre Carolino Cukajne, Anno Bozic in Margaret. Bil je član Društva Cleveland št. 126 SNPJ. Pogreb bo v soboto ob devetih popoldne iz Sakrajskega pogrebne zavoda na pokopališču Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob treh.

Edward Zupancic
Po dolgi bolezni je umrl v Veterinarski bolnišnici 55 let stari Edward Zupancic s 6728 Edna Ave., samski sin Franka in pok. Magdalene, roj. Jurkose, brat Louisa, Josepha, Madeline in pok. Franka. Pokojnik je bil rojen v Clev. in služil v drugi svetovni vojni v mornarici. Pred boleznijo je bil zaposlen pri W. S. Tyler Co. Bil je član ADZ št. 40. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebne zavoda na St. Clair Avenue v soboto ob desetih popoldne na All Souls pokopališču.

Priporočajte A.D. tem, ki jo še nimajo!

Sharp znova ponudil sodelovanje v četah ZN za varovanje miru

Kanadski zunanji minister Mitchell Sharp je v razgovorih v Beogradu ponovno ponudil kanadsko sodelovanje pri čuvanju miru na Srednjem vzhodu.

BEOGRAD, SFRJ. — Tekom svojega večdnevnega obiska v Jugoslaviji je bil kanadski zunanji minister Mitchell Sharp sprejet tudi pri Titu. Ponovno se je razgovarjal z zunanjim ministrom Tepavcem in drugimi vodilnimi člani vlade. Razpravljali so o odnosih in stikih Jugoslavije in Kanade, o njenem gospodarskem, tehničnem in kulturnem sodelovanju. Sharp je ponudil Jugoslaviji pomoč pri gradnji atomskega reaktorja po kanadskem vzorcu.

Ker sta bili tako Kanada kot Jugoslavija udeleženi v okviru ZN pri čuvanju miru na Srednjem vzhodu po izraelsko-egiptski vojni leta 1956, je prišlo v razgovorih to vprašanje tudi na dnevni red. Kanadski zunanji minister je izjavil, da je Kanada pripravljena ponovno prevzeti tako nalogo, toda ta bi morala biti točnejše začetna in trdnjeje v rokah ZN. Maja 1967 je pozval čete ZN, naj se umaknejo s Sinaja, egiptski Naser. Prav njihov umik je sprožil nov vojni spopad, katerega posledice ogrožajo svetovni mir. Pred svojim odhodom iz Jugoslavije v Romunijo je M. Sharp to stališče Kanade ponovil.

Kot glavni cilj kanadske zunanje politike v sedanjem položaju je M. Sharp označil napotje za preprečitev neposrednega sodelovanja Sovjetske zveze in Združenih držav v Indokini, kjer za to po vsem sodeči ni večje nevarnosti, kot na Srednjem vzhodu, kjer je postala taka nevarnost resnična.

Obilen lov

BOSTON, Mass. — Letno nalogo v morjih okoli ZDA kakih 120 milijonov funtov rakovic.

Guvernerji in člani Kongresa v Indokino dognali dejanski stan

WASHINGTON, D.C. — Zvezna vlada je zbrala skupino državnih guvernerjev, kongresnikov in senatorjev, da je odletela za en teden v Indokino ogledat položaj in ugotovljat dejansko stanje. V skupini sta tudi zastopnika Bele hiše Herbert G. Klein, direktor za odnose z javnostjo, in Bryce N. Harlow, posebni predsednikov svetovalec.

Vsi trije guvernerji v skupini so trdni podporniki Nixonove politike v Indokini, prav tako so podporniki vladne politike štirje člani Predstavniškega doma, vsi člani odbora za oborožene sile. Štirje senatorji v skupini so nasprotniki znanega Church-Copera dopolnila o omejitvi vojskovanja v Kambodži do 30. junija.

Nasprotniki Nixonove politike so odhod skupine guvernerjev in članov Kongresa označili za nesmisel, za nov predsednikov poskus iskanja javne podpore njegovi politiki in ne poskus iskanja kake nove, uspešnejše poti h končanju vojskovanja.

Rdečo bolnišnico so našli

SAIGON, J. Viet. — Enot 1. divizije letalske pehote ZDA so na področju Trnka odkrile obsežno podzemno bolnišnico sredi skladišč in oporišč Severnih Vietnamcev v Kambodži. Bolnišnica je bila ob odkritju zapuščenca, toda bilo je očitno, da ne posebnega dolga. Bila je moderno opremljena in urejena. Posamezni oddelki so bili v različnih bunkerjih.

Zasežene so bile na tem področju tudi velikanske količine orožja, streliva, hrane in drugih potrebščin. Uradno poročilo trdi, da so doslej zasegli v Kambodži toliko vojni potrebščin, streliva in hrane, da bi strelivo krito normalne potrebe 5 severno-vietnamskih pehotnih divizij za celo leto, orožje pa bi zadostovalo za opremitve 5 rdečih polkov v polnem bojnem stanju.

NIXON: CILJI V NASTOPU V KAMBODŽI SO DOSEŽENI!

Predsednik Richard M. Nixon je včeraj podal poročilo o poteku vojaških operacij v Kambodži. Te so uspeli in bo tako možno nadaljevati umik ameriških čet iz Vietnamu. Nixon je posebej pohvalil južnovietnamske čete, ki so se izkazale dosti boljše, kot so kdaj upali. Obljubil je končati vojno v Vietnamu tako, da bo to utrdilo mir na vsem svetu, ne pa ga spravilo v novo nevarnost.

WASHINGTON, D.C. — Sinoči ob devetih je predsednik ZDA podal preko televizije in radia poročilo o poteku in napredku zavezniškega in ameriškega nastopa proti rdečim oporiščem v obmejnem pasu Kambodže. Vojaške operacije so uspešnejše, kot je bilo predvideno, in bo zato mogoče vse cilje doseči do konca junija, ko bodo vse ameriške enote Kambodžo zapustile. Po tem dnevu bodo le še letalske sile ZDA bombardirale rdeča zbirališča in oporišča v Kambodži, pehota pa ne bo več šla preko meje. Predsednik Nixon je dejal, da je uspeh v Kambodži omogočil nadaljevanje umika ameriških oboroženih sil iz Južnega Vietnamu. Objavil je, da bo do 15. oktobra odšlo od tam 50.000 ameriških vojakov, eno tretjino od teh, katerih odhod od tam je napovedal do prihodnje pomladi.

Nixon je označil nastop proti rdečim oporiščem v Kambodži za najuspešnejšo vojaško operacijo v vietnamski vojni. Naštel je, koliko orožja je bilo zaseženo, koliko hrane in drugih potrebščin in trdil, da bodo rdeči potrebovali več mesecev za namoženje izgubljenega. Ker že nastopa monzunsko deževje, ko je promet po kopnem komaj mogoče, bodo južnovietnamske oborožene sile dobile nov čas za svojo izpopolnitev.

Predsednik je bil poln hvale za južnovietnamske oborožene sile. Te so se v Kambodži odlično izkazale, veliko boljše, kot so mogli upati. Njihov nastop je pokazal, da je program vietnamske vojskovanja uporaben in izvedljiv. To spoznanje bo o-

Kanada preudarja vedbo nadzora cen in plač

OTTAWA, Can. — Finančni minister Edgar Benson je opustil v proračunu predvideni načrt za omejitve kreditov kot sredstva v boju proti inflaciji. Ker se je vlada odločila tudi omliliti omejitve denarnega obtoka, je začela resno tehtati možnost uvedbe obveznega nadziranja cen in plač.

Finančni minister je dejal, da vlada ni nikdar izključila možnosti uvedbe nadzora nad cenami in plačami, pa se tudi še ni doslej resno ukvarjala z njegovo uvedbo.

Bivši argentinski predsednik Aramburu mrtev?

BUENOS AIRES, Arg. — Peronovci, ki so ugrabili bivšega argentinskega predsednika Aramburuja, so sporočili časopisju, da je bil Aramburu ustreljen pretekli ponedeljek ob sedmih zjutraj. Dokazov, da je to res, pa še ni.

Uradni zastopnik Peronovega gibanja v Argentini odločno zanika, da bi njegovo gibanje moglo biti v zvezi z ugrabitvijo. Ugrabitev najodločneje osvoja kot hud zločin. Čeprav novica še ni dognano potrjena, je vendarle v nekaterih delih Argentine zavladalo veliko razburjenje.

Petino vtihotapljenih

MILAN, It. — Okoli eno petino vseh cigaret, ki jih pokade v Italiji, je vtihotapljenih.

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi—
Člani Belokranjskega kluba, ki so napravili za konec preteklega tedna izlet v Washington, D.C., so se od tam oglašili s pozdravi svojim rojakom.

Skupno sv. obhajilo—
V nedeljo, 7. junija, ima Oltarno društvo sv. Vida pri sv. maši ob osmih skupno sv. obhajilo, popoldne ob dveh pa sejo.

Popravek—
Mrs. Mary Rolih, o katere smrti smo poročali pretekli tork, je bila bolna le zadnje štiri dni pred smrtjo, kot so naknadno sporočili.

Nikita Hruščev

se od kapi opomogel
MOSKVA, ZSSR. — Bivšega predsednika vlade ZSSR Nikito Hruščeva je pretekli petek zadela srčna kap, ki pa ni bila usodna. Nikita se je toliko opomogel, da je, kot trdijo v kremejski bolnišnici za komunistične odličnike, že izven nevarnosti.

Zadnje vesti

PHNOM PENH, Kamb. — Uradno vojaško poročilo pravi, da so rdeči napadli in zasedli neko vas komaj 10 milj od glavnega mesta. Na splošno večjih bojov drugod ni bilo. Danes je prišel na uradni obisk podpredsednik Južnega Vietnamu Nguyen Cao Ky.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so preteklo noč napadli 71 mest in vojaških postojank po raznih predelih Južnega Vietnamu. — V preteklem tednu so imele ameriške oborožene sile v Južnem Vietnamu skupno 165 mrtvih.

JERUZALEM, Izrael. — Včeraj so izraelska letala znova napadla vojaške cilje na egiptski strani Sueskega prekopa. Izraelsko poročilo pravi, da so izraelska letala pri tem sestrelila v letalskih spopadih tri egiptska MIG-21 letala, ko so hotela izraelske letalske sile pregnati. Vsa izraelska letala so se vrnila. Egiptsko poročilo prizna izgubo enega lastnega letala, pa trdi, da so egiptske letalske sile sestrelile dve izraelski Mirage letali. Izraelska letala so danes zjutraj ponovno bombardirala 2 uri in pol področje na egiptski strani Sueskega prekopa.

LIMA, Peru. — Včeraj je nov potresni sunek preplasil prebivalstvo, pa ni napravil nobene nove škode. Vladna poročila trdijo, da je potres sledel povodnji in usadi pokončal okoli 30.000 ljudi.

MOSKVA, ZSSR. — Vesoljsko vozilo Sojuz 9 kroži dalje okoli Zemlje in kozmonavta se počutita dobro. Kaj je prav za prav namen poleta, ni jasno. Ugibljejo, da bosta kozmonavta ostala v vesolju čim dlje, da preskusita odpornost človeka in njegove sposobnosti za daljšo dobo bivanja v vesolju.

WASHINGTON, D.C. — Danes prileti sem predsednik švedske vlade Olof Palme na privatni obisk. Sprejel ga bo državni tajnik Rogers in ga skušal dobiti za posredovanje v Hanoi v korist ameriških vojni ujetnikov. Predsednik Nixon Šveda, ki javno kritizira ameriško politiko v Indokini, ne bo sprejel.

Tuji gospodarski krogi in ameriško gospodarstvo

CLEVELAND, O. — Gospodarski krogi na tujem se še zmeraj veliko bolj zanimajo za naše gospodarsko stanje, ko navadno mislimo. K temu jih ne sili samo zunanja trgovina. Saj znaša naša zunanja trgovina letno skupno le okoli \$7 milijonov na mesec. To ni tak znesek, da bi po svojem obsegu vodil svetovni gospodarski promet. Seveda lahko močno vpliva nanj in lahko tam sproži valovanja, ki škodujejo valovanju mednarodnega prometa. Veliko več vpliva na svetovno gospodarstvo ima pa plačilna bilanca, kajti ta obsega tudi vse premike v dotoku in odtoku našega kapitala.

Promet s kapitalom je namreč veliko bolj občutljiv kot promet z blagom za vsako spremembo na domačem trgu. To čutijo posebno revne države, zato pa tudi skrbno opazujejo, kaj se godi v Ameriki s kapitalom. Vse to jim je dalo povod, da se je 22 tujih držav, posebno one iz Evrope, združilo v Organizacijo za evropsko sodelovanje in razvoj (OECD), ki opazuje mednarodno gospodarstvo in

obenem opozarja na kritične točke njegovega razvoja. S kritičnimi opazkami se oglašajo redko. Posebno takrat je OECD previdna, kadar je treh jih ne sili samo zunanja trgovina. Saj znaša naša zunanja trgovina letno skupno le okoli \$7 milijonov na mesec. To ni tak znesek, da bi po svojem obsegu vodil svetovni gospodarski promet. Seveda lahko močno vpliva nanj in lahko tam sproži valovanja, ki škodujejo valovanju mednarodnega prometa. Veliko več vpliva na svetovno gospodarstvo ima pa plačilna bilanca, kajti ta obsega tudi vse premike v dotoku in odtoku našega kapitala.

Ravno sedaj se je OECD oglašila in pogumno svetuje naši deželi, naj uvede kontrolo nad cenami in mezdami. Ta navet je res pogumen, kajti pri nas ta ideja ni nova, je pa zato bila in je tudi sedaj sporna. Za idejo so seveda vsi potrošniki, ki ne verjamejo več, da bi federacija mogla krotiti stalno naraščanje cen in mezd, kar nam tako neprijetno draži življenje. Proti federalni kontroli so naravno vsi delavci, posebno unijski, pa tudi vsi proizvajalci. Ne eni ne drugi nočejo izgubiti pravice, da svobodno zahtevajo zase pravico do postavljanja cen in mezd. Boj za in proti je bil v naši deželi zmeraj hud, zato pa tudi kontrola zelo redka. Zadnjič smo jo imeli v drugi svetovni vojni. Po njej jo je Truman proti svojemu prepričanju ukinitil, tako hud je bil nanj pritisk

industrije in unijskega delavstva. Gospodarsko življenje je takrat res tako prišlo v zagon, smo pa to dobroto tudi drago plačali; naraščanje cen je namreč znižalo kupno moč dolarja za svojih 15-20%.

Ne popolnoma enak, ampak podoben je položaj danes, le da je obrnjen narobe. Danes se industrija in unije borijo proti uvedbi kontrole, potrošniki jo pa zahtevajo, ker vidijo, da druga sredstva ne pomagajo, ko federacija nima poguma, da bi naložila na deželo bremena, ki so potrebna za pobijanje draginje. Federalne rezervne banke so v jak obrestne mere že izrabile, federacija je pa svoje materialne izdatke omejlila le do določene meje, več jih pa noče vsaj zaenkrat ne. Varčevati noče nobena vrsta javne uprave razen deloma federalne; pa ni videti nikjer potrebnega političnega poguma za potrebne nove davke, ki bi omejili potrošnjo. Povrh je še pritisnila brezposelnost hitrejša in udarnejša, kar že kaže politične posledice. Nixonu ostane torej le še učinkovita kontrola mezd in cen za pobijanje draginje. Vse se

brani, da bi plačevalo račun za te žrtve.

Predlog OECD hoče in mora biti stvaren, zato tudi odkrito prizna, da se podobne poskuse delale že države, da se pa do sedaj niso nikjer popolnoma posrečile, niti v Angliji, kjer so bili načrti izdelani še v najbolj praktični obliki. Zato predlog tudi dopušča, da se tudi v Ameriki poskus ne bo hitro in popolnoma posrečil, ako se federacija odloči zanj. Federacija pa ne sme narediti napake, da prehitro oceni vrednost poskusa in vidi njegove uspehe tam, kjer jih ni. To napako so napravile federalne banke in prezgodaj začele omejevati vplive visokih obresti. Predlog OECD tudi predvideva, da bodo letos posledice kontrole mezd in cen hujše kot prihodnje leto. Ne omenja pa, da je to tudi politično vprašanje, kajti v Ameriki bodo v novembri kongresne volitve.

Stališče OECD bo močno podprlo vse tiste struje v našem gospodarstvu, ki zagovarjajo kontrolo. Ali bo to bistveno kaj pripomoglo k zmagi kontrole, ako pride do nje, se pa sedaj še ne da reči.

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$10.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 110 Thursday, June 4, 1970

"Slovensko ljudsko gibanje" o svojem namenu in pomenu

V "Katoliškem glasu" je 21. maja 1970 napisal Andrej Bratuž obsežen članek, v katerem tolmači namen in pomen "Slovenskega ljudskega gibanja", politične organizacije slovenske katoliške skupnosti na Goriškem. Čeprav smo daleč od Slovenije, je prav, da sledimo razvoju v njej, naj bo to v njenem delu, ki nosi ime SR Slovenija, ali v delu Slovenije, ki je ostal v mejah Avstrije, Italije in Madžarske. Ker imajo v nedeljo, 7. junija, v Italiji pokrajinske in občinske volitve, je posebej koristno, da malo pogledamo, kako katoliški Slovenci v Italiji mislijo in kaj želijo.

V začetku letošnje pomladi je med mlajšimi silami vzrasla želja o prenovitvi Slovenske katoliške skupnosti (SKS), ki skupno s Slovensko demokratsko skupnostjo (SDS) tvori Slovensko demokratsko zvezo (SDZ). Kot je naši javnosti dobro znano, se je dosedanja SKS reorganizirala in tudi preimenovala v Slovensko ljudsko gibanje v Gorici.

Marsikdo se morda sprašuje, čemu to "drobljenje" slovenskih sil na različne skupine ali skupinice, ki v našem manjšinskem merilu že igrajo vlogo stranke. Prav gotovo izhaja to naše današnje stanje iz nujnosti pluralistične vizije družbe, ki temelji na potrebnem ideološkem razlikovanju in različnih gledanjih na vse pereče probleme današnjega časa. To velja predvsem za osnovno delitev med demokratičnimi silami, med zagovorniki svobode in njenimi zatiralci, rdeče ali črne barve. Danes nas muči predvsem problem komunizma, saj je temna doba fašizma, hvala Bogu, že preživela.

Čemu pa še potem delitev v samih demokratičnih vrstah? Predvsem moramo vedeti, da tu ni sploh govora o kaki bistveni cepitvi sil v gornjem smislu, ni tu kake diskusije o temeljnih idejnih in drugih vrednotah. Naše razlikovanje je posledica tradicionalne slovenske opredelitve v katoliški oz. laični tabor. S tem pa ni rečeno, da si lahko samo ena stran lasti pravico ali monopol nad izhajanjem iz vrednot krščanskega socialnega nauka ali iz splošne krščanske tradicije slovenskega naroda. Na vsak način ni tu več govora o kakem možnem nasprotnem polu "klerikalizem-liberalizem" iz predvojnih časov, saj smatramo tako in podobno izrazoslovje dandanes že za anahronistično.

Če smo se odločili za poživitev naših vrst z ustanovitvijo Slovenskega ljudskega gibanja v Gorici, smo imeli pred seboj druge cilje. Sam program naše politične skupine se gotovo navdihuje ob idejah katoliškega socialnega nauka. Ne lasti pa si nikake izključne oz. edino zveličavne etikete ali navezave na cerkveno hierarhijo. Moderno pojmovanje krščanske navzočnosti v politiki sploh ne more več vezati Cerkev na svetne strukture. Kristjani naj samo kot svetni člani svetnega občestva skušajo obnoviti svet v krščanskem duhu, poudarja vodilni sodobni katoliški filozof Maritain. SLG ima v svojem programu gotovo široko zasnovano odprtost do vseh dobronamernih slovenskih ljudi, ki sprejmejo njegov osnovni program.

V zamejskem območju imamo še druge politične skupine s krščanskim nazivom, ki bi se rade približale našim vrstam. Mi ne zapiramo vrat nikomur. Smo pa za nujno in prepotrebno razčiščenje vseh odnosov zlasti do vladajočega režima v Sloveniji. In prav to vprašanje je za nas še bistveno važno in od njega rešitve odvisno vsako možno sodelovanje ne toliko v volivnem okviru, ampak v vsej bodoči zasnovi naše manjšinske politike.

Prav gotovo imamo z vsemi res slovenskimi političnimi silami pred seboj skupni ideal: obrambo naših manjšinskih pravic v okviru republiške ustave in vseh načel naravnega in pozitivnega zakona. Slovensko ljudsko gibanje v Gorici je zato v tesni povezanosti z demokratsko skupnostjo v Slovenski demokratski zvezi trdno odločeno nadaljevati vsestransko akcijo med čim širšimi plastmi slovenskega življa na Goriškem za dosego in končno uresničenje vseh naših upravičenih zahtev. Pri tem trdno upamo na razumevanje in na podporo tudi sorodnih sil večinskega naroda, ki danes vidi v naših vrstah oporo vse slovenske demokratične skupnosti na Goriškem.

In ne nazadnje je vredno poudariti, da se prav v okviru SLG zdaj javljajo mlade sile, polne žiljenjskega zagona in volje do dela. Ze samo to dejstvo je lahko porok, da bo naša politična organizacija še bolj zacvetela. Zato se ne bojimo kritik in odkrite izmenjave mnenj, saj igra prav to pomembno vlogo v medsebojni dialektiki.

Z velikim veseljem tudi pozdravljamo vsak nastop, ki ima za cilj narodno prebujenje v tistih predelih našega zamejstva, ki je zaradi zgodovinskih in drugih razmer ostal nekako odtrgan od živega zamejskega telesa. Sem spada nedvomno prav predstavitev slovenske liste v Kanalski do-

lini, ki nosi tudi naše skupno ime. Zato moramo kanalskim rojakom s tem v zvezi le iz srca čestitati in jim želeli kar najboljši uspeh!

Čaka nas veliko dela. Radi bomo sprejeli vsako konstruktivno kritiko in dobronamerne nasvete. Ne bodo nas ganile hvale niti strašile graje. Obrabamo pa se na vse dobromislele slovenske sile v upanju, da nas podprejo in nam stoje ob strani. Le tako bomo lahko reševali celotno našo problematiko v vsestransko korist zamejske skupnosti.

BESEDA IZ NARODA

Slovenski hotelir Vinko Levstik v Rimu dobil odlikovanje za napore v turizmu

RIM, It. — Pokrajinska ustanova za turizem je na "Dan turizma, vpljudnosti in gostoljubja" 14. maja letos s posebnimi slovesnostmi podelila razna odlikovanja in nagrade. G. Vinko Levstik, slovenski rojak, lastnik hotelov "Bled" in "Daniela", je bil ob tej priložnosti za svoje napore in prizadevanja na polju pospeševanja rimskega turizma odlikovan z zlato medaljo.

Spominska akademija za padle v drugi svetovni vojni in komunistični revoluciji

CLEVELAND, O. — Slovenski protikomunistični borci v Clevelandu priredijo dne 6. junija ob pol osmih zvečer v župnijski dvorani pri Sv. Vidu spominsko akademijo za padle v drugi svetovni vojni in komunistični revoluciji v Sloveniji v letih 1941-1945, kot 25-letnico naše tragedije.

Druga svetovna vojna, ki je prinesla svetu, posebno pa našemu slovenskemu narodu toliko gorja, je bila končana. To novico smo vsi nestrpn pričakovali iz meseca v mesec, iz leta v leto. Saj je že tako daleč ondan, ko se je ob nemško-poljski mej odtrgal plaz vojnih grozot in nesmiselnega uničevanja.

Nemčija je 1. septembra 1939 prelomila svoje obljube. Napadla je Poljsko. Od tega začetka dalje so vse države padale druga za drugo v prah pod nemško peto kot papirnate stavbe na odru. V aprilu 1941 so Nemci pregazili Jugoslavijo in Grčijo.

Tako pregažena Jugoslavija oz. razpad državne skupnosti je omogočilo razvoj komunistične revolucije oz. komunizma. Kako so Hrvatje prišli do svoje države, to vemo. Tako smo Slovenci bili odrezani od jugoslovanske skupnosti. Tako izolirani smo si tudi Slovenci poskušali pomagati, kakor smo si pač mogli in znali.

Po vseh okoliščinah sodeč in v spoznanju, da v najtežjem trenutku našega naroda nihče ne bi mogel pametneje ravnati, kakor so ravnali naši voditelji. Vse bi se dobro izteklo, da Jugoslavija ni bila dana pod sovjetsko vplivno področje. Ziveli smo v času, ki je od posameznika zahteval, da se odloči in pokaže, kako bo ravnal s svobodno voljo.

Mnogo Slovencev, ki so služili po raznih krajih v vojaških enotah, je po razpadu Jugoslavije bilo ujetih ter odpeljanih v italijansko in nemško ujetništvo. Ravno tako masovni so bili transporti naših ljudi v italijansko in nemška taborišča, kjer so potem od lakote in boleznih umi-

G. Vinko Levstik je dobil več odlikovanj in priznanj za svoje delovanje na polju turizma in gostinstva že tudi v prejšnjih letih. K novemu priznanju mu čestitamo in želimo obilo uspeha tudi v bodoče.

Na gornji sliki vidimo g. Vinko Levstika, ko na slavnosti 14. maja na rimskem Kapitolu sprejema diplomu.

AD

rali. Tudi so umirali po teh taboriških nasilnih smrti po predhodnem mučenju; v plinskih celicah. To so bila večinoma dejanja komunističnih agentov v italijanski in nemški službi, kamor so pošiljali najzavednejše Slovence.

Zaupajoč samim sebi smo se zavedali, da je v skrajnem slučaju le mrzlo jeklo v trdnih slovenskih rokah, v rokah slovenske narodne vojske dovolj močan porok, da bo v tem svetem boju slovenski dom ostal naroden, slovenski in da bo zmaga samo naša, da bo v tem domu živela poštena slovenska družina po narodnih običajih pradedov in veri očetov.

Komunistična propaganda je poplavila slovensko domovino in tudi dokaj zunanega sveta s svojo lažjo.

Slovenski protikomunisti smo na vsak način premalo storili proti komunistični lažni propagandi in vse premalo razkrivali zločinski obraz komunizma.

Beseda OF je bila privlačna propaganda in mnogi so ji zlasti v začetku verjeli. Ravno tako je bila privlačna propaganda "boj proti okupatorju". Ni jim bil cilj borba proti okupatorju, ker so sami imeli z njim celo sklenjene dogovore o nenapadniju, temveč le proti slovenskemu narodu kot sovražniku št. 1, ker ni hotel oz. ni mogel sprejeti komunističnih idej ter se preko mrtvih trupel svojega naroda dokopati do oblasti; takšen je pač komunistični sistem.

Dobro so vedeli, da bo okupator odšel in da jim mora biti kot prvotni cilj pokoriti oz. spreobrniti slovenski narod ter ga v grozljivo in terorjem pridobiti za svoje ideje in cilje.

Se večja težava naše obrambe pa leži v tem, da nismo imeli in tudi nimamo v tujini dovolj dokazilnega materiala na razpolago. Večina ga je ostalo v domovini, kjer je bilo še nekaj skritega, drugo pa je dobil v roke komunistični režim, ki ga je ali uničil ali pa ga je prikrojaj-

oz. preurejal v prid svoje propagande.

Znano je, da vsaka država ima zunanje in notranje sovražnike. Zunanji sovražniki so sosedne države, ki gredo za tem, kako bi razbile državno skupnost ter nam vzele eden del ali pa celo zemljo. Ti sovražniki niso toliko nevarni zato, ker mi vemo, kateri so ter se proti njim lahko zavarujemo in končno pripravimo za obrambo. Notranji sovražniki so pa tisti ljudje-paraziti, ki živijo, delajo in na splošno občujejo z nami, a ne mislijo nam dobro. Ti sovražniki so nevarnejši, ker oni spodjedajo državo kakor črvi in gosonice stebela rastlin. Notranji sovražniki so se v Jugoslaviji pripravljali že pred več kot desetletjem ter vsa navodila in načrte za svoje podtalno delovanje dobivali od naših zunanjih sovražnikov. Mi Slovenci smo naše načrte in probleme bili primorani začeti zasledovati že po razpadu Jugoslavije, ker se je šlo prvotno le kot za svoj obstoj v največji nuji z ozirom na svetovne dogodke in probleme.

Vojne in revolucija so vedno prinašale mnogo brezmejnega gorja ravno našemu narodu, kot najmanjšemu med večjimi. Saj je slovensko etnično ozemlje nekdanj spadal visoko gori na sever in še dandanes se čuti dobršen del za slovenski element.

Po vsebinski plati ločimo v slovenskem narodnem izročilu več vrst pesmi. Od vseh vrst bo za Spominsko akademijo najprikladnejše omeniti pesmi, ki govori o smrti, o minljivosti življenja, z njimi se umrli poslavljajo od svojcev ali oni od nje. Pesmim, ki jih zložimo umrlemu v spomin, pa pravimo pesmi slovesa ali spominske pesmi. Dober vzgled in vtis v znak priznanja bi napravili oz. bi dali našim padlim borcem, če imenujemo vse dobronamske pesmi in pesmi ostalih protikomunističnih borcev kot pesmi slovesa ali spominske pesmi.

Z otvoritvijo SPOMINSKE AKADEMIJE s svojim sporedom bo nastopil veliki dan kot spomin na vse naše padle borce, ki so dali svoja življenja na oltar slovenske domovine.

To so bila dejanja strašne žaligre, ki ji pravimo druga svetovna vojna in komunistična revolucija. Mnogo mož in fantov je padlo v boju, nešteti so izgubili življenje in imetje ob značnih napadih; nepregledne množice brezdomcev, sirot in pohabljenecv obtožujejo tiste, ki so začeli to strašno klanje.

Vojna je bila končana. Državniki so se za zeleno mizo trudili, kako bi izravnali prepačo, ki so nastali med narodi, kako bi odstranili vzroke in nezadovoljstvo sporov. Koliko jim je to uspelo, vemo; večina pa spada v svetovna vprašanja: ali bo prišel kdaj čas, ko bodo zaslužnjeni narodi resnično prišli do svoje svobode?

Vojne ni bilo več, a srca niso bila mirna. Bilo je polno skrbi in zagrenjenosti, bolečin in solza. Treba nam je bilo še veliko potrpljenja, premagovanja in življenjskega poguma, da smo zaživeli svobodno in delno mirno življenje.

Večna slava in čast našim padlim borcem, naj večno živijo v našem spominu!

Valentin Potočnik

Podružnica št. 47 SZZ

GARFIELD HEIGHTS, O. — Maj je bil res lep, za mnoge vesel, ker so bile razne prireditve, proslave in počastitve materinskega dne. V Clevelandu sta se vršili kar dve konvenciji, obe v SDD na Recher Avenue, prva je zborovala ADZ, za njo pa SZZ, ki ima glavni urad v Chicagu. Upam, da so se vse delegatije srečno vrnile na svoje domove.

Maj je bil za vse to prekratek, bomo nadaljevale še v juniju.

KULTURNA KRONIKA

Torontsko "Slovensko gledališče" nastopilo na Slov. pristavi

CLEVELAND, O. — Prvi poskus letnega gledališča na Slovenski pristavi v Clevelandu je dobro uspel. Torontsko Slovensko gledališče je postavilo tam v soboto, 23. maja 1970, na improviziran oder Miha Kunaverjevo igro "Naročeni ženini".

Ideja letnih gledališč gotovo

Materinsko proslavo imata naša podružnica SZZ in Gospodinjski klub SDD na Prince Avenue v nedeljo, 7. junija, ob 1.30 popoldne. Vabljeni so članice obeh organizacij. Pripeljite s seboj tudi svoje moze, katere ste tako srečne, da jih še imate. Tako bomo vsaj ljudje in se bomo skupno povsneli. Naše kuharice so znane po svoji spretnosti in bodo poskrbele, da bomo zadovoljni.

V večnost so odšle k Bogu po svoje plačilo sestre Vera Mulh, Rose Vatovec. Slednja je bila tudi članica Gospodinjkega kluba in bila več let podpredsednica. Ohranimo obema lep spomin!

V ponedeljek, 22. maja, je preminula dolgoletna članica Podružnice št. 47 SZZ in Gospodinjkega kluba Mary Lupšina iz Parme. Zapustila je edino hčerko Mary Vleek, ki ji je bila vse ljubeznivo skrb in nego. Bila je bolna več let, pa ji je hčerka zvesto pomagala vseskozi. Zapustila je tudi nečaka Francka Arnska. Družinam naše iskreno sožalje, umrlim pa večni mir!

Jennie Pugely

IZ NAŠIH VRST

Rye, Colo. — Spoštovano uredništvo! Hvala za obvestilo, da mi zapade naročnina. Takoj Vam pošiljam ček za 18 dolarjev, to je za enoletno naročnino in 2 dolarja v tiskovni sklad.

Z listom smo zadovoljni. Vse preberemo od Ambrožičevega očeta do Povirkovega. Z njima smo bili skupaj v taborišču.

Lep pozdrav vsem v uredništvu in upravi in vsem, ki berejo Ameriško Domovino.

Stefan Zorc in družina

Wainfleet, Ont. — Spoštovano uredništvo! Prilagam Vam denarno nakaznico za celoletno naročnino Ameriške Domovine.

Z listom smo zadovoljni, saj je toliko lepega in zanimivega v njem. Ameriška Domovina nas seznanja tudi z rojaki, nas povezuje v eno lepo slovensko družino. V aprilu enkrat sem čital prav prijeten dopis g. Karla Kolara. Toliko let je ta moč že v Ameriki in v tako visokih letih je, pa se še vedno zanima za slovensko in tako lepo piše v naš list. Sva oba doma iz iste vasi, iz Planine pri Rakeku.

Vse najlepše pozdravljam, listu pa želim veliko nadaljnega uspeha. S spoštovanjem!

Martin Petrič

Geneva, O. — Spoštovani! Zelo sem Vam hvaležna, da ste me obvestili o poteku moje naročnine.

Ameriško Domovino zelo rada berem in jo vedno težko pričakujem. Zato Vam prav rade volje pošiljam nadaljno naročnino, kar pa je več, darujem za tiskovni sklad v dobrobit lista.

Pozdravljam Mrs. Debevec in vse v uredništvu in upravi!

Margaret Baron

ni nova. Poznali so jo že Grki in Rimljani, katerih kultura se je razvijala tako samo na prostem v odprtih gledališčih. Okoli Clevelanda je veliko letnih gledališč, ki so vedno dobro obiskana. Ni mi pa znano, da bi se kdaj pojavila med clevelandskimi Slovenci v preteklosti. Sodeč po številnem obisku, razvedrilu in smehu in splošnem uspehu, lahko rečemo, da tega začeta ne smemo pustiti ugasniti.

Prednost letnega gledališča je sproščenost. V improviziranih dvoranah (doma v Sloveniji so včasih kar pod kozolci prirejali igre) se tako igralci in gledalci mnogo bolj združijo v celoto in skupaj doživijo zgodbo. Improvizacija odrske tehnike k vzdušju pomaga, kakor pomaga svež zrak, bližnji gozdovi, vonj po travi in ugodne mize.

"Naročeni ženini" je bil zelo primerno delo za začetek letnega gledališča. Torontska skupina je pokazala v izbiri velik smisel, kako zna prisluhniti življenju našega človeka. Zgodba sama je precej zapletena, za sedanje čase že skoraj nerealna. Nihče ne more reči, da kdaj res ni bila resnična. Globino igre je pisatelj položil v govornice besede. Neštetokrat so gledalci slišali besede, kakor bi jih jim igralci pobirali iz njihovih ust. Situacije, v katerih so se znašle osebe na odru, so na dnevnem redu v sodobnih domovih, kar se je močno čutilo v pogostem smehu, ki je udaril po dvorani.

Ni moj namen pisati gledališko kritiko, ker je večina ljudi prišla na Pristavo na zabavo, ne pa ocenjevati gledališko muzo torontskega Slovenskega gledališča. In zabavali so se vsi. Posrečene so bile pevske vloge, ki so bile tudi učinkovite, čeprav je direktor vedel, da nima izbranih pevcev na razpolago. Petje in po ansamblu spremljane popevke so povzdignile razpoloženje po dvorani. Skupina ima med seboj nekaj zelo močnih, odličnih igralcev. Tako, da bi si jih še žele videti med nami.

Verjetno največja hiba prireditve je bila, da so vsi nastopajoči premočno odvisli od šepetanke. Za polovico dvorane je bilo skoraj malo mučno slišati besede po dvakrat, še posebno, kadar je besedam sledila tudi igra. Pa je šepetanje gledališko poglavje za sebe pri vseh slovenskih odrih v Clevelandu, zato ga ljudje pri "Naročenem ženinu" niso zamerili, drugače tako zabavni torontski igralski družini.

Režija igre je bila v strokovnih rokah, kar se je hitro opazilo. Konec igre je malo razvlečen. Takrat, ko so se ljudje začeli, kako so zmešali situacijo, bi bil konec zelo učinkovit. Gledalci v dvorani so bili take volje, da bi sami razvzljali položaj, tako jim je pa pisatelj igralo malo preveč "prebavil". Vendar so odšli domov polni lepih doživljajev, razvedreni in veseli, da so doživeli nekaj novega.

Vodstvu Slovenske pristave, Torontskemu gledališču čestitam za ta "prvi" užitek letnega gledališča. Vodstvo Pristave bo lahko z malimi tehničnimi izboljšavami odra prav gotovo pritegnilo še kaj drugih igralških skupin, koncertov, nastopov, zabavnih prireditev in podobno. Led je prebit, ideja je uspela, torontska gledališka skupina je pokazala pot, ljudje so se odzvali v velikem številu, sedaj je le od nas odvisno, da razpihemo to kulturno žarišče, ki se je zanelo na Slovenski pristavi.

Torontski skupini v veliko priznanje, da je prišla gostovat na svoje stroške, da niti za vstopnino ni vprašala. Njihovi nameni prav gotovo sodijo med visoko kulturne.

MS.

ZADNJA PRAVDA

J. S. BAAR

UVOD.

Roman "Zadnja pravda" je napisal ugleden češki katoliški pisatelj Jindrich Simon Baar. Rodil se je 7. februarja 1869. v Klenči na Sumavi. Gimnazijo je obiskoval v Domažlicah, bogoslovne nauke je poslušal v Pragi. Nato je pastiroval kot kaplan in administrator v Spalenem Poriči, pri Plzni, v Stohovu, v Orehu i. dr. Leta 1899, je postal župnik v Klobukih pri Slanem in župnikuje zdaj v Orehu pri Pragi. Več časa je bil predsednik "Jednoty česk. duhovenstva". Svoje književno delovanje je začel z zbirko pesmi: "Rodnemu kraju" l. 1893. S pesmijo "Zchodskychpismi" je l. 1895. otvoril velepromemben almanah čeških katoliških pesnikov. Svoje pesmi je objavjal v listu "Novy Život", ki je prinesel tudi njegovo prvo nevezano besedo. V prvih desetih letnikih tega lista je izšel dobršen del njegovih obširnih pesniških plodov. Pisal je tudi različna slovstvena poročila. V knjižni obliki so izšli sledeči pesniški spisi: "Cestou Křižovou" (1900), ki je doživela že tri izdaje; "Nalezeno na ceste všedního života" (1901); "Pro kravičku" (1905); "Farska panička" (1906); "Nekoliko popanička" (1907); "Jan Cimbur" (1908); "Posledni z rodu Sedmérova" (1908); "Farske historky" (1908); "Mžikove obrázky" (1909); "Ptáci" (1910); "Zduchovnispravy"; "Chvileoddechů"; "Trnky" in "Poslednisoud". Knjigo "Cestou Křižovou" so Hrvatje prevedli in je doživela že drugo izdajo. Slovenski prevod je še v rokopisu. (Oskrbel ga je v. g. prof. V. Hybašek, ki mi je preskrbel tudi te podatke o J. S. Baarovi književnosti.) Nekateri češki slovstveni zgodovinarji omenjajo Baara kot odličnega pisatelja moderne češke katoliške (Karasek: Slavische Literaturgeschichte, II, str. 187). Kolikor morem soditi iz "Poslednje pravde", je Baar pretežno ljudski pisatelj, talentiran avtodidakt, ki me je živo spomnil nemškega šlezkega pisatelja Pavla Kellerja, kateremu sliči po ljubezni, s katero opisuje svojo ožjo domovino, svoj rojstni kraj, osebe svoje hladosti in vtise svojega življenja med hodskimi gorjanci. V tej povesti je vzrastel Baar deloma tudi iz tradicije Jiraskovih "Psoglavcev". Govoriti o klimatičnem ozadju v romanu "Zadnja pravda" bi bilo odveč. Baar je z naivno veliko skoroda utrdljivo vestnostjo očrtal vso tipičnost hodskih šeg in življenjskih navad; narisal je v neizčrpnih, idiličnih gostobesednostih in epski širokosti krajevno ozadje svojega v romanu ovekovenegega pretresljivega dejanja. Ti etnografski in naravni orisi Baarovi niso umetniško popolni in moderni, a so poljudnolahki, umljivi neukemu in nerazvajanemu ljudskemu okusu in zlasti umovanju pesniku najbližjega bralnega občinstva, njegovih rojakov — Hodov. Tudi pripovedni tehniki Baarovi v "Zadnji pravdi" bi se moglo z umniškega stališča marsikaj očitati. Posluhuje se n. pr. neke šablonske, zastarele tehnike pri uvajanju novih delavnih nagibov v razvoju dejanja, trudi se preočito, napraviti tok dejanjskega razvoja živahen, mikavno napet, uvaja nove dramatične nagibe, tik pred kavzalnim razpletkom, ne da bi jih bil umetniško pripravil v ekspozicionalnosti ali ubral v gotovo dorastlo ekonomicno umerjenost. Končno je orisal problem v povesti, dušo spora med bratoma preveč parabolično groteskno, tematično in premalo racionalnoverno in psihološkoglobo. Slovenski jezik ne more v gotovi verni prestavi

izraziti sončne svežosti, katero diha izvornik, ki je pretežno pisan v narečju. Zato zija v slovenskem prevodu še širji prepad med snovjo tragične vsebine in obliko idiličnoglotne fabulistikne nekam neznačilnega, vsakdanjega izraza. V slovensščini je bilo vrhutega potrebno zameniti celo vrsto rečenic, ki so v izvornosti češkega narečja domače, a bi se v slovensščini glasile kot debeli germanizmi. Duša slovenskega jezika in ljudskega govora je trja, da bi prenesla prevod tipične češke deminutivnosti. Kljub tem nedostatom umetnine v izvorniku in prevodu bo segla "Zadnja pravda" kot dobra ljudska povest vsled svoje velike in presrešljive snovi, bogate snovnosti in krutoostre doslednosti v stopnjevanju pravde in dejanja preprostemu bralcu globoko v srce in ga vezala od prve do zadnje strani.

Dr. I. Pregelj.

Kakor ogromen, dvogrb velblod kipi kvišku na meji dveh držav in dveh narodov zadnja gora severnega pobočja Sumave — otožni, temni Čerhov. Na eni grbi so postavili razgledni stolp s planinsko kočjo. Kakor otroške igrače, tako neznačajno se zdita obe stavbi v primeri z grmado, ki jima služi za podnožje in ju potrepeljivo nosi na svojem vrhu. Izgubljata se na tej gori, toneta in se stapljata z drevesi; niti zagledal ju ne boš od spodaj.

Na tem visokem, kamenitem stolpu sem nedavno stal in se oziral po svojem rojstnem kraju. Moja človeška neznanost se mi je tu odprla v vsej svoji goloti. Pred to veličastno naravo božjo sem čutil svojo ničevost, slabost, brezplodnost svojih sanj in teženj, brezkoristnost svojih bojev. Tu se mi je ublažila vsa duševna bolečina ran, krivic in porazov, ki sem jih bil prestal, tu je pa tudi obledelo vse zadoščenje za uspehe, ki sem si jih bil pridobil. Iz srca je zbežala še ona najstarejša nevolja in grenkoba, ki je bila zrastle iz bridkih prevar in življenjskih zmot. Razlil se je tu čar življenja in jasno je ostalo spoznanje v meni. "Glej, tak mravljinček, ki je s težavo priplezal sem gori, na vrh stolpa, tak človeški mravljinček — in nič več — to si," sem slišal glas svoje notranjosti in oči so mi motrile drobnost, črno mravljo, ki je brzela po okvirju okna v stolpu. Čutil sem se čistega in svežega kakor po kopeli. Pod menoj in krog mene, kakor da se je razlilo strjeno, okamenelo morje. Iz globokih dolin so se grmadili hribi in gore, po katerih je bučalo in šumelo gozdovje, se razlivalo v doline, se vilo in bočilo v zalive. Gozdni robovi so se cepili in redčili, se razsejali v poedina drevesa, v leskovo grmičje in vresje, ki je označevalo, kako prehajajo gozdovi v svet polj in travnikov. Kakor oblije voda otko, tako je bil objel črni gozd pokrajino; tuintam se je bojzljivo stiskala skupaj peščica hišic kakor čreda ovčic: vasi s cerkvijo, kapelico in pristavami, okrog katerih zelenijo posejane njive; tam dalje so sivele gole, perodovitne skale. Kakor daleč je seglo oko, gozdovi — gozdovi — gozdovi, od blizu temnozeleni, potem mračni, skoraj črni in v daljavi kakor voda modrikasti; čad iz kop jih je prevlekel, mrč in megla kakor pajčolan. To so gozdi, ki krijejo v sebi ne le vasi in ljudi, marveč tudi brlogne divjih živali, srnjakov, lisic; brezštevila gnezda ptic; milijone skrivališč raznih žuželk in golazni.

(Dalje prihodnjič)

SLOVENSKI SPOMINSKI DAN

ob 25-letnici slovenske narodne tragedije

SOBOTA, 6. JUNIJA 1970

ob 7.30 zvečer

SPOMINSKA AKADEMIJA

v cerkveni dvorani sv. Vida, Cleveland, Ohio.

- Oče, mati, bratje in sestre; Tam, kjer teče bistra Zila...
Mladinski zbor pod vodstvom g. M. Košnika
 - Polje, kdo bo tebe ljubil...
Ivan in Mary-Ann Gorše, vodi g. Rudi Knez
 - Spominski govor — g. Jože Melaher
 - Nebo žari...
Moški zbor in Mladinski zbor pod vodstvom g. Martina Košnika
 - Oj Doberdob —
Simbolično izvajajo članice folklorne skupine "Kres" pod vodstvom ge. Ede Vovk.
 - Spominske slike
Predvaja g. Stefan Vesel
 - Hej Slovenci
Moški zbor in vsi navzoči
- Posamezne točke sporeda povezujejo kratke recitacije

NEDELJA, 7. JUNIJA 1970

CERKVENE SLOVESNOSTI

pri luški Gospe, Providence Heights, O., Chardon Road

Ob 10.45 slovesen sprevod narodnih noš od cerkve k luški votlini.

Pred sv. mašo polaganje venca pred Marijin kip.

Ob 11. sv. maša v votlini luške Gospe za vse, ki so darovali življenja med zadnjo vojsko in komunistično revolucijo in še pozneje do sedanjega časa za svobodo. Sv. mašo bo opravil č. dr. Pavel Krajnik.

Ob 2. popoldne pete litanije Matere božje na istem kraju.

V slučaju slabega vremena bo cerkveno opravilo v tamkajšnji cerkvi.

Jože Grdina:

Po stopinjah Gospodovih (Nadaljevanje)

Iz bazilike Rojstva grem, da si ogledam še zunanost. Ko grem bolj proti zapadni strani, pridem na obljudeni trg, kjer je bilo dosti ljudi, moških in žensk. Med temi zagledam preprosto oblečeno ženo, na glavi je imela belo, do ramen segajočo pokrivalo ali ruto, obraza pa tako le-

pega, da jaz tako lepe ženske še nisem videl. Proti meni je šla, ko sem jo zagledal in ves čas nisem odmaknil oči od te preprosto oblečene lepote, ki ji ne najdem primere. Ko je šla mimo mene, se je ozrla vame, me pogledala ter šla naprej. Filmsko kamero sem držal v rokah, pa mi niti na misel ni prišlo, da bi jo filmal. Počutil sem se nekako tako kot prej, ko sem gledal tisto dvojico, moža in ženo z ovalo ali ruto, obraza pa tako le-

bil. No, sem si mislil, danes pa doživljam v Betlehemu izredne dogodke. Kaj takega, kot sem na Veliki četrtek dopoldne doživel v Betlehemu, nisem še nikjer. Tista dvojica z oslom in ta ženska sta mi ostala v živem spominu vse do današnjega časa. Od kod to, si ne znam razložiti.

Od tam sem šel v trgovino, kjer sem si nakupil nekaj spominkov na Betlehem, predvsem rožnih vencev in še nekaj drugih stvari, za svojece in znance v spomin na Betlehem. Tedaj še enkrat stopim v baziliko Rojstva, da se poslovim od tega svetega in tako znamenitega kraja. Ko se vrnem iz bazilike, srečam na trgu pred baziliko tri Amerikance, ki so bili namenjeni nazaj v Jeruzalem. Med tem pride deček z veliko zbirko jordanskih poštinih znamk ter mi jih ponudi, da jih kupim. Ker so bile lepe in jaz dobre volje, sem kupil kar vse za sina Toneta, ki znamke z vso marljivostjo zbira. Naj ima za svoje zanimanje in trud ta spomin na Betlehem. Potem vzamem te Amerikance na film, oni pa mene. Ko si iz višine ogledujemo lepo betlehemske okolice, zlasti Betlehemske poljane, kjer so pastirji pasli in bili na stražah pri svojih čredah, ko je bil v betlehemske štaličke rojen Jezus Kristus.

V tem se je približal čas odhoda. Nedaleč od tam je stal avtobus, ki je par minut potem že odpeljal. Ja, danes imam pa posebno srečo, sem dejal, ko je avtobus vozil navzdol po cesti. Še sem se oziral nazaj, gledal baziliko Jezusovega rojstva in Betlehem, o katerem je prerok v stari zavezi dejal: "In ti, Betlehem, zemlja Judova, nikakor nisi najmanjši med knežnjami mesti Judovimi, zakaj iz tebe bo izšel vojvoda, ki naj vlada moje ljudstvo Izrael."

Res je prišel, sprejet pa ni bil: v štaličko je moral. Tam je bil rojen. Tako se Judje nimajo kaj hvaliti o kakem sprejemu. Betlehem pomenja po naše "hiša kruha", kar se lepo sklada z besedami Jezusa samega, ko je dejal: Jaz sem kruh življenja. V hišo kruha je prišel On, kruh, ki je na Veliki četrtek spremenil kruh v svoje Telo in se dal ljudem v dušno hrano. Tako pomenljiv je Betlehem — Hiša kruha in s tem v zvezi s svetim obhajilom, ki je Kruh življenja. Ko se oziram nazaj na Betle-

TONY KRISTAVNIK PAINTING AND DECORATING

Telephone: 946-8436

hem, ki se je vedno bolj oddaljeval, se avtobus ustavi. No, kaj pa sedaj? V avtobus vstopi izraelska vojaška straža in poveljnik straže pravi: Vsi potniki morajo iz avtobusa. Na ta ukaz smo vsi zapustili avtobus. Kaj bo pa sedaj? Revizija. Pregled potnih listov. K vohodu v prazni avtobus so stopili izraelski vojski ter ukazali, da se vsi legitimiramo s potnim listom. O, ti šentana reč! Jaz pa potnega lista nimam. Na stanovanju v monastiru sv. Klare sem ga pustil, da ga na potu morda ne bi izgubil. To sem doživel l. 1953, ko je na ameriški konzulat v Jeruzalemu prišla mladenka ter povedala, da je potni list zgubila. Pa so jo potolažili, da se bo to že uredilo, da dobi iz Washingtona drug potni list. Do tedaj pa bo morala počakati. Slaba tolažba. To bo vzelo dosti časa, si mislim, ko sem gledal jokajočo mladenko, da bo morala v Jeruzalemu čakati na nov potni list. To niso mačje solze. Da se meni kaj takega ne zgodi, sem ga pustil enostavno v stanovanju. Saj vendar ne grem iz dežele. Čemu naj ga vlačim s seboj, ga morda izgubim, pa bom moral tudi jaz v Jeruzalemu čakati na novega.

Tako sem jaz moj potni list lepo pustil na stanovanju češ, saj ga ne bom rabil. Pa sem se ravno tu uredil. Medtem, ko so potniki, katerim so potne liste pregledali, stopali nazaj v avtobus, je pa mene pošteno skrbelo, kako naj se izmažem iz te ne ljube zagate? Jaz in oni trije Amerikanci smo bili bolj zadaj. Ko nas izraelski stražnik ugleda, nam kratkoma ukaže, da gremo nazaj v avtobus, ne da bi nas vprašali za potni list. No, ta je pa dobra, sem dejal ter veselo smuknil nazaj v avtobus. Brž zatem je avtobus odpeljal naprej proti Jeruzalemu. Zbogom Betlehem, rojstno mesto Gospodov!

Ker je avtobus naglo vozil, sem bil opoldne že v monastiru sv. Klare. Tako naglo in brezhibno ni šlo nikjer, kot je šlo pri obisku Betlehema. Tu je bilo kakor, da me je vodil angel Rafael, kot je nekoč vodil Tobijo.

(Dalje sledi)

Saigon prosi za novih \$200 milijonov podpore

SAIGON, J. Viet. — Vlada Južnega Vietnama se je obrnila na ZDA s prošnjo, naj ji dajo dodatnih \$200 milijonov podpore, ker so stroški za vojskovanje zadnje čase zelo narasli. Pravega razloga saigonska vlada sploh ni dolgo skrivala. Poslala je posebno gospodarsko komisijo v kambodžansko prestolico Phnom Penh, da ta tam uredi razna vprašanja, ki so v zvezi s sedanjim skupnim vojskovanjem proti komunistom.

Kambodžanska vlada je tudi v skripih in nima denarja za vojne izdatke. V Kambodži upajo, da bo največ stroškov za vojskovanje nosila saigonska vlada. Praktično bo pretakanje dolarjev preprosto: iz Washingtona v Saigon, od tam pa v Phnom Penh. Tako bo naša dežela financirala vojskovanje v Kambodži in lahko trdila, da se v te boje ne vtika.

Armstrong je razlagal Kosyginu dogodke na letu na Luno

MOSKVA, ZSSR. — Ko je bil astronom Armstrong v Moskvi, se je po običaju prijavil tudi za sprejem pri ministrskem predsedniku A. Kosyginu. Kosygin ga je zadržal celo uro v razgovoru, da mu je Armstrong pojasnil nekatere trenutke bivanja na Luni.

Ob koncu pogovora je Kosy-

gin čemerno pripomnil, da mu je žal, da on sam ne bo mogel videti vsega, kar je videl Armstrong, ker je prestar. Kosyginova pripomba je razumljiva, kajti on sam je bil po poklicu inženier. Armstrong ga je skušal potolažiti češ, da tehnika hitro napreduje in da je vse mogoče. Kosygin se ni dal prepričati.

Italijanski učitelji grozijo s štrajki pri izpitih!

RIM, It. — Tehnika štrajkanja v Italiji dosega počasi svoj vrhunec. Učitelji so zagrozili, da ne bodo 11. junija začeli sodelovati v izpitnih komisijah na vseh italijanskih javnih šolah. Tega se naravno veselijo otroci, ne pa starši.

Ti so postali menda tako razburjeni, da so se stranke začele bati poloma pri pokrajinskih volitvah, ki so tudi pred vrati. Časa za iskanje kompromisa je torej ostalo le malo. Prosvetna uprava še zmeraj ne ve, kaj naj napravi.

Učiteljske moči za italijanske razmere niso preslabo plačane, mesečno zaslužijo od \$200 do \$400. Le nekvalificirani učitelji so reveži.

Ženske dobijo delo

Iščemo pomočnico za splošna gospodinjstva, 5 dni na teden, za 3 mesece, dokler mati 6 otrok ne okreva od operacije. Kličite Mrs. Brown, 752-5053.

(113)

Išče se žensko za pomoč v kuhinji par ur dnevno v slovenski gostilni v Euclidu. Kličite 531-9782.

(111)

MALI OGLASI

Odda se dve opremljeni sobi. Zglasite se na 1114 E. 64 St.

(110)

House for sale By owner, 5½ rooms, garage, 50 x 150 lot, full basement, five minutes to anything. \$15,000. Call 531-2942

(110)

Ugodno napredaj Plinski štedilnik, formica kuhinjska garnitura, zelen tepih, 2 plastična stola, vogalna mizica, vse v zelo dobrem stanju. Kličite 486-0365.

(111)

Lastnik prodaja hišo na 995 Maud Ave., 6-6 plinska furneza, vsa podkletena, 2½ zidane garaže. Se mora prodati. Lastnik pomaga financirati. Kličite IV 1-3297.

(113)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV 15425 Waterloo Rd. IV 1-2227

Hiša napredaj Za novoporočence ali starejšo dvojico, 1 spalnica, kuhinja, sprejemna soba, klet in garaža. Nahaja se ob E. 185 St. Cena samo \$14,900.

Lot 40x125 na E. 262 St., blizu Euclid Ave. \$5,500.

Gozdni lot, 50x155, od Chardon Rd., na samotnem kraju. Dajte ponudbo.

STREKAL REALTY 481-1100 405 E. 200 St. (111)

Hiša napredaj Dobra, 6-sobna hiša, s plinskimi furnezami, vsa podkletena, je napredaj na Schaefer Ave. Za pojasnila kličite: 881-9250.

(June 4, 12, 15)

NOVICE- z vsega svega

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

LUIS COLOMA:

MALENKOSTI

V zgornji veži mu je ustavila korak čudna postava. Z rokami na hrbtu se je sprehajal od stene do stene oduren pritlikavec, popolnoma pravilno zraščeni. Meril je približno meter v dolgotosti in bil oblečen po najnovejši modi. Nosil je frak in belo ovratnico, kratke hlače in dolge nogavice iz črne svile, in nizke čevljičke. Imenovali so ga "Don Joselito", dobival je sedem tisoč realov (Real = 25 centimov = 24 vinarjev) na leto, in njegova edina služba je bila, da je javljaj obiske.

Deček bi bil kar obupal! Kako hudobni in kako neumni so ti ljudje! Gotovo je, da nobeden izmed njih nikdar ni imel ne očeta ne matere in tudi ne Lilite in da nikdar ni bil odklikovan z darili — — —. Ko bo on velik, bo dal vse te uradnike obesiti, prav tako, kakor je nekoč videl obešene klobase pri oskrbniku v Encinarju, tam doli v Estremaduri — — —. In pri voglu vseučilišča je hotel mimo njiju še neki drug voz, nato jima je prišel čez pot počasen, ogromen

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

GENERAL HOUSEKEEPER
Own rm., TV, salary, in exchange for complete run of household for family of five. Call 458-3200 Nancy. (110)

HOUSEKEEPER

1 day a week, 4400 North, 4200 West. Good salary. Call 282-1155. (110)

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN — Year round beer & lunch at Batle Lake, Minn. Bldg. & fixtures. \$5,250. 312-426-4859 Days. Carpentersville, Ill. (111)

REAL ESTATE FOR SALE

BROOKFIELD — BY OWNER
Dutch col. 2 bdrm., 1 1/2 baths, w/full bsmt. Excellent cond., 2 car gar., cyclone fenced — ldiscp. Nr. everything. \$26,500. Call 485-5987. (110)

PALOS HILLS — BY OWNER
6 rm. hse., city water & sewers, lot 80x280. Immed. occupancy. Taxes only 80 per yr. Upper teens. Call 598-0527. (110)

S POLJA V TOVARNO — Se pred nekaj tedni je Ernestine Robertson ruvala celeri na farmi v Floridi. Sedaj, po končanem Community Action Migrant Programu, je zaposlena, kot kaže slika, v tovarni.

naslonil nanjo. Različne drobnarije so bile razpostavljene na njej. Zaničljivo je vrgel očetovo darilo v usta grdemu japonskemu maliku in zbežal iz sobe.

Zunaj je premišljal — — — In omahnile so mu roke, povetil je glavo; otožno, počasnih korakov je stopil proti nursery, proti "Sibiriji", v prognanstvo, ki ga je bila brezsrčna, sebična Currita iz Angleške uvedla za otroke v svoji palači.

Glasovi razglašenega klavirja so doneli po hodniku. Nespretna roka je ponavljala monotoni motiv iz Hanonovih vaj.

Ti glasovi so bili nebeška godba za otrokovo uho. Izginila je pobitost, radost se je vrnila in živahno je stekel k vratom.

"Lili!"
"Paquito!"

Angelček, ljubezniva deklica devetih let, je planila s stola in se vrgla dečku v naročje. Združili so se njuni poljubi, vzkliki, smehi, veselje, združili sta se njuni čisti in neomadeževani duši, prav kakor so se strnili njuni zlati kodri, ki so solnčnim žarkom enako obdajali ljubki glavici.

Deček se je spomnil svojih daril.

"Glej, Lili, glej — — —!"

Siroko je odprla Lili začudene oči, stisnila je ustnice in dela roke na hrbet. Njena ocena je bila ocena začudenja, ocena enozložnic.

"Uj!"
"Pet—! Pet jih je—, in dve pohvali — — —!"

"Mi boš dal eno, Paquito?"

"Norica—! Kaj takega se ne sme drugemu dati! To se dene v okvir! Pepe Vargas je rekel, da mu jih bo dela njegova mamica v okvir."

"Velik okvir, kajne? Takole velik."

In Lili je pokazala z rokami, kako velik naj bo okvir za diplomu.

"Seve, velik mora biti! In glej, tole darilo je za računstvo, in tole — — —"

Ni mogel nadaljevati...

Suhi prsti so se pomolili skozi vrata, za njimi belo zapestje, dolga suha roka, pritrjena na suho, tršasto ramo. Za roko je prišel obraz, zardel, dolg, značilen, pristen britanski obraz...
"Kaj je to, miss? Ali ne veste,

da se morate učiti klavirja do osmih?"

In suha roka je prijela deklico in jo peljala nazaj v sobo — — — Deček je zbežal.

Slepo je stekel v svojo sobico in zaril glavico v belo posteljo. Tako se vrže samomorilec, poln razdražene grenkobe, v temnem obupu v črno, brezupno brezdomno. Spanec, blaženi prijatelj otrok in njih tolažnih v bridkostih, mu je slednjic posušil solzice, utešil vzdihne ter ga uspal, oblečenega, kakor se je bil vrgel na posteljo, in z darili v rokah.

Villamelon pa je nadaljeval svoj skrivnostni razgovor z ministrom.

Markiz je imel takrat nekaj nad 40 let. Sledovi njegovih mladostnih grehov so se mu bili zgodaj začrtali v obraz. Nos je bil rdeč in mu je žalostno visel navzdol, poln mozoljev. Lice je imel upadlo in rastel mu je trebuh. Vse na njem je oznanjalo tisto karikaturo moške dobe, ki pomenja zgodnje starost. Brke je nosil zavihane in redke lase počesane na prečo, visoko, nagubančeno čelo je delalo vtisek, da se za njim skrivajo velike misli in važni naklepi.

In zares, velike misli je mislila ta glava, ko se je tisti večer naklanjal Villamelon k svojemu

gostu, seniorju Juanu Antoniju Martinez, ter mu govoril važno in resno, kakor Bismark Gorčakov, ko sta urejevala evropsko ravnotežje.

"Ne varajte se, Martinez! Tisto je nemišelnost, kar trdi doktor Wood! — Nihče me ne bo prepričal, da je pašeta iz podgan boljša, kakor pašeta iz jezev ali pa vervec. Me razumete — — —?"

Ekscelenca Martinez je krenil z glavo, da se ni prav vedelo, ali je pritrdil ali zanikal. Imel je slab želodec, odkar je bil ubožec prekoračil naravni most, ki vodi od modrih ministrskih klopi k bogatim mizam dvornih plemičev. In tožilo se mu je na zanj k tistim česnovim juham, tako redilnim in izdatnim, ki so ga bile zredile v tako krepkega državljana, in ki so bile njegova edina hrana in dobi, ko je trgal svoje prve čevlje med vaškimi pobalini gori na obrežju Asturije.—Santo Dios, kako ga je zadnji petek na dvoru grizlo v črevih po tistem pate-foie-gras! In kako strašno koliko je dobil po chou a la creme, ki ga je jedel v francoskem poslanstvu! Ekscelenca Martinez je bil za trdno prepričan, da so ga zastrupili — — — Od takrat je sveto veroval v besede Addisonove: "Kadar vidim bogate mize, pokrite z

obiljem vseh štirih delov sveta, se mi zdi, da vidim protin, vodenico, vročnico, oslabelost in druge človeške bolezni, kako prežijo pod vsako servijeto..."
"Treba je, da se prepričate sami, Martinez," je nadaljeval Villamelon. "Prihodnji četrtek

Vam bom postregel z dvojno vrsto pašet, ali povedal Vam ne bom, iz česa so pripravljene. Bomo videli, za katero se boste odločili. Me razumete, Martinez? Ne bom poudarjal, da veliko dam na Vašo besedo!"
(Dalje prihodnjic)

EUROPA TRAVEL SERVICE

759 East 185. Street, Cleveland, Ohio 44119

POTOVANJA V DOMOVINO in prihod SVOJCEV V AMERIKO PREVOZ Z LETALI IN LADJAMI PO VSEM SVETU

Vam točno po Vaših željah oksrbimo in uredimo najboljše zveze.

Poslujemo v našem domačem in tudi drugih evropskih jezikih. JEROME A. BRENTAR

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očičene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

649 EAST 125 STREET, EUCLID

KB 1-8187

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdclott 1-0583

COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

NAROCITE SVOJIM DOBRIM OCETOM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILO ZA

Očetovski dan

dne 21. junija 1970

Narocite telefonično: 431-3628

Narocite pisмено:

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje darilo za Očetovski dan na sledeči naslov:

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime in naslov:

V BLAG SPOMIN SEDEMNAJSTE OBLETNICE SMRTI MOJEGA LJUBLJENEGA SOPROGA

FRANK RADO STAUT

Vsako leto znova pride nam cvetoča se pomlad, Ti tiho spiš — a cvetje spet se drami, spomine speče kliče in budi.

Zalujoča soproga MARICA

Milwaukee, Wisconsin, 4. junija 1970.

POGLED NA MANHATTAN — Fotografija kaže pogled na Manhattan, osrčje mesta New Yorka, iz zraka. Bila je med več kot 70 fotografijami na nedavni Kodakovi razstavi v New Yorku.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZVANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE